

Нашы юбіляры

ФЁДАР ІВАНАВІЧ КУЛЯШОЎ

Споўнілася 80 гадоў вядомаму літаратуразнаўцу і літаратурнаму крытыку, члену Саюза пісьменнікаў РБ, доктару філалагічных навук, прафесару нашага ўніверсітэта Фёдару Іванавічу Куляшоў.

Фёдар Іванавіч Куляшоў нарадзіўся ў сялянскай сям'і, у вёсцы Вялікія Стрэлкі Рагачоўскага раёна. Ва ўзросце сямі гадоў застаўся сіратой, пасвіў сялянскі статак. У 1925 г. родзічы аддалі яго ў Бабруйскі дзіцячы дом. Потым былі дзіцячы дом і школа ў Пірэвічах, пасля заканчэння якой (1931) працаваў у раённай газеце «Камунар», адначасова з'яўляючыся ўласным карэспандэнтам рэспубліканскай газеты «Савецкая Беларусь». Восенню 1933 г. Фёдар Іванавіч паступае на філалагічны факультэт Ленінградскага абласнога педінстытута. Залічаны ў групу паскоранага навучання, ён праз два гады скончыў інстытут і быў накіраваны выкладчыкам рускай мовы і літаратуры ў Запаляр'е (г. Кіраўск). Працуючы тут, Фёдар Іванавіч ўзнаўляе супрацоўніцтва з друкам, працягвае завочную вучобу ў Ленінградскім дзяржаўным педінстытуце імя А. І. Герцена.

Яшчэ да Вялікай Айчыннай вайны па стану здароўя Фёдар Іванавіч быў зняты з воінскага ўліку, аднак у

1941—1943 гг. служыў у працармій (г. Чэлябінск). З 1944 г. працуе выкладчыкам у Чэлябінскім механіка-будаўнічым інстытуце. У першую пасляваенную восень працуе старэйшым выкладчыкам Кустанайскага настаўніцкага інстытута, рыхтуе кандыдацкую дысертацыю «Ранний Куприн», якую паспяхова абараніў у Ленінградзе (1949). Потым выбіраецца загадчыкам кафедры рускай мовы і літаратуры Кзыл-Ардынскага педінстытута.

З жніўня 1951 г. Фёдар Іванавіч — дацэнт БДУ і па сумяшчальніцтву — старэйшы навуковы супрацоўнік Інстытута літаратуры АН БССР. У 1956 г. з прычыны адсутнасці належных бытавых умоў ад'язджае ў Южна-Сахалінск, дзе на працягу пяці гадоў вёў курс рускай літаратуры і загадваў кафедрай у мясцовым педінстытуце. У Мінск вярнуўся ў 1961 г. і з гэтай пары непарывна звязан сваё жыццё і творчасць з Беларускім дзяржаўным ўніверсітэтам. У 1964 г. абараніў доктарскую дысертацыю і атрымаў званне прафесара. З таго часу да 1969 г. загадваў кафедрай рускай класічнай літаратуры.

У спісе друкаваных гісторыка-літаратурных і літаратурна-крытычных прац Фёдара Іванавіча налічваецца каля трохсот найменняў: кнігі і брашуры, артыкулы ў часопісах і газетах, прадмовы і пасляслоўі да выданняў класікаў, навуковыя каментарыі. Але галоўны ўклад у навуку Ф. І. Куляшоў унёс як аўтар манаграфій, падручнікаў і навучальных дапаможнікаў па рускай і беларускай літаратурах. Яго пяру належаць кнігі «А. П. Чехов о литературе» (1955), «Міхась Лынькоў» (1961), «Міхась Лынькоў. Нарыс жыцця і творчасці» (1974), «Міхась Лынькоў. Літаратурная біяграфія» (1979), «Іван Мележ. Літаратурная біяграфіч» (1968), «Іван Мележ. Нарыс творчасці» (1971), два выданні кнігі «Подвиг художника. Литературный путь И. Мележа», «Эцюды аб прозе (Аб творчасці беларускіх пісьменнікаў)» (1964), «Куприн о литературе» (1969), «Творчы шлях Купрына» у двух тамах (1983, 1987), «Л. Н. Толстой» (1978), «Літаратурныя партреты. Літаратурна-крытычныя нарысы» (1983), «У дарозе. Літаратурна-крытычныя артыкулы» (1988). З апошніх публікацый Ф. І. Куляшова вызначаюцца выданні «В. Вересаев. К жизни» (1989), «Толстовская проза малых форм» (1993), «А. Куприн. Неизданная проза» (1993).

Вельмі важная частка літаратуразнаўчай працы вучонага — публікацыя архіўных і забытых матэрыялаў, укладальніцкая і рэдактарская работа. Цяжка пералічыць кнігі і зборнікі, ва ўкладанні і рэдагаванні якіх прымаў удзел Фёдар Іванавіч. Амаль пяцьдзесят год аддаў ён педагогічнай дзейнасці, з іх каля 40 гадоў — ВНУ. Толькі за час работы ў БДУ Фёдар Іванавіч выхаваў сотні высокакваліфікаваных настаўнікаў, падрыхтаваў дзесяткі кандыдатаў і дактароў навук. Доўгі час, з дня заснавання «Веснікі БДУ», актыўна працаваў у яго рэдкалегіі.

Працоўныя заслугі Ф. І. Куляшова адзначаны ганаровым знакам «За выдатныя поспехі ў рабоце ў галіне вышэйшай адукацыі СССР», Ганаровай граматай Міністэрства вышэйшай і спецыяльнай адукацыі БССР, медалём «Ветэран працы», трыма граматамі рэктарата БДУ.

Калегі, сябры, студэнты, рэдакцыйная калегія і рэдакцыя часопіса «Веснік БДУ» сардэчна віншуюць Фёдара Іванавіча Куляшова з юбілеем і шчыра жадаюць яму добрага здароўя, далейшых творчых поспехаў, шчасця.